



El Nadal està sobrevalorat, l'hem convertit en una fira: la fira de Nadal, la fira medieval de Vic, la de l'avi d'Espinelves i fk\*\*g campament dels reis. Aquest any de pandèmia, les tradicions més nostrades i fonamentals es veuen amenaçades, però a la que ens deixen respirar, com si fóssim canalla, correm a gastar-nos la paga doble al Black Friday, pel pont de la Puríssima o a les rebaixes de gener. El més greu, ens diuen des dels mitjans, és que si no ho fem l'economia sencera se'n va en orris. Per Nadal celebrem el naixement de les botigues de regals. O almenys això semblaria. Era, això sí, alguna cosa d'un naixement, però molts ja no se'n recorden.

En aquestes dates m'agrada recordar el místic Àngel de Silèsia (+1677), quan escrivia enmig d'una Europa devastada per les guerres de religió, que «podries celebrar mil vegades Nadal, que si Jesucrist no naixés en el teu cor, romandries perdut eternament.» El silesià odiava la religió entesa com una rasa diferenciadora entre persones i pobles; la religió compresa com a motiu per a l'enfrontament, l'odi, la venjança i la neteja ètnica. Calia abandonar aquella religió i retornar a la fe. Poc temps després ho demanarien els pensadors de la sospita, com Feuerbach (+1872), Marx (+1883), Nietzsche (+1900) i el mateix Freud (+1939); sospitaven que en les pràctiques religioses hi ha més d'interessos humans i projeccions de les necessitats psicològiques que no pas de fe autèntica en el Déu revelat.

Podríem dir que ens trobem en el temps de la religió del consumisme i de l'economia de mercat quan reclamem que obrin les botigues i els comerços, sabent que tot plegat comportarà un augment de contagis, de malalts crònics i de morts. Qui pot pagar el preu d'una sola vida? «Qui, per més que s'hi esforci, pot allargar d'un sol instant la seva pròpia vida?» (Mt 6,27) La nostra cultura i manera de viure continuen havent de menester sacrificis humans perquè la societat tiri endavant. Terrible ahora que un tant inevitable.

Aquest Nadal, potser durant un bon temps i donades les circumstàncies, potser que hi hagi dies en què ens puguem trobar sols, que les tradicions familiars es posin entre parèntesis per al bé de tots. La cultura de l'opulència ha bescanviat l'alegria pel divertiment, cal entretenir-se i mostrar, almenys en aparença, que tot va bé. Però no és així. No és obligat divertir-se, ni estar alegre. Són dates en què es troben a faltar els éssers estimats, fins i tot es convida a restar en una certa melancònia. Potser fins i tot que ens agradi estar sols, sense fer-nos sentir culpables, ni dolents, ni abandonats, sinó que aquesta és la realitat humana, les circumstàncies de la vida, d'aquest anys, de la pròpia manera de viure. Si aquests dies sentim la mossegada de la tristesa, de la solitud o fins i tot un pèl de depressió serà normal i acceptable. Des d'aquest punt de vista, Nadal potser no serà gaire diferent de la resta de dies. Malgrat els preparatius, tots bons i legítims, caldrà valorar com Déu estima la seva humanitat i ha lliurat la seva pròpia vida per ella.

Nadal consistirà que Crist neixi novament en la nostra vida, que tornem a néixer de nou (Jn 3,3), que

tornem a començar, que aprofitem la nova oportunitat per omplir la vida de fe i d'esperança; ressuscitar, en definitiva. El mestre Eckhart (+1328), un altre dels místics centreeuropeus de prop del Rin, remarca que Maria de Natzaret (s.I) «va concebre Jesús abans en la seva ànima que en les seves entranyes». Precisament serà aquest naixement espiritual, interior, místic i absolutament real, verídic. Jesús naixerà en el cor del cristià escoltant el seu Evangeli i alimentant-se eucarísticament amb la comunió del seu cos ressuscitat, aquell que va arribar de l'adn de Maria; el cos humà que la filla de Natzaret va veure morir a la creu; el cos que va ressuscitar del sepulcre després de la passió per la humana redempció. Serà Nadal si la llum de Crist s'encén novament en la vida de la gent, si ell continua guiant tothom de bona voluntat pel camí, la veritat i la vida (Jn 14,6). Més enllà, si aquesta llum de la veritat es continua projectant sobre els racons foscos del nostre món, tal i com feu Gabriel, tal i com feu Maria amb el seu si incondicional, deixant que la gràcia divina operi per la resta, allí on l'egoisme humà no arriba.



És Nadal gràcies que Maria estava sola, confinada a la seva estança familiar (Lc 1,26-38). Els quadres de Fra Angélico (+1455) ens la pinten filant, treballant, pregant o meditant en l'instant de la visita de l'àngel. Els temps de pandèmia, potser no massa diferents d'altres èpoques passades, convident al confinament, a estar més sols del que es desitjaria en veritat. Si en la multitud hi ha el pecat, en canvi aquest Nadal precís i irreplicable, convidarà a abocar-se en el pou interior de la pròpia ànima, per trobar-hi la vida, les conviccions, els pensaments i sentiments que, d'una altra manera, seríem incapaços d'arribar-hi. Un Nadal en més solitud que d'altres, però més fecunds en l'esperit, en aquella dimensió tan oblidada de nosaltres mateixos on ens retrobem amb la pròpia humanitat, amb les intencions més profundes de l'existència i en el calat autèntic de les accions quotidianes. Sigui per a tots un bon Nadal!